

Velja po pošti:
za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V opravi prejema mesečno K 1-50

SLOVENE

Inserati:
Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.
Poslano in rekl. notice:
enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.
Izhaja:
vsak dan, izvenredno se ne izdaja
v praznike, ob 8. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske pošte
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Izvajanja dr. Šusteršiča v proračunskem odseku.

V torek je imel v proračunskem odseku dr. Šusteršičev govor, iz katerega posnemamo sledeče:

Dr. Šusteršič se najprvo zahvali dr. Korytovskemu za lojalno izjavo in Udržalu za odkrito izraženo simpatijo do Jugoslovnanov. Vendar pa je čudno, da je dr. Kramar v svojem govoru zastopal tako prijazno stališče nasproti sedanji vladi, v kateri je tudi dr. Hohenburger. To je iznenadilo jugoslovanske poslance, pa tudi vso slovensko javnost, ki je vedno pozdravljala ožjo zvezo slovensko-hrvatskih poslancev s češkimi tovariši. Brez pomisleka so jugoslovanski poslanci vedno stali s Čehi v prvih vrstah v bojih za narodne in ljudske pravice. In vsled tega jugoslovanska javnost ne more razumeti, da češki voditelj dr. Kramar sedaj vladi kar v naročje sili. To je treba tukaj javno pribiti.

Dalje govornik dokazuje, da šestmesečni proračunski provizorij ni utemeljen in tudi ne potreben. Ako deželni zbori zborujejo do srede svečana, bode še vedno mogoče proračun rešiti do konca aprila. Zato bode govornik v nadrobni razpravi predlagal, naj se provizorij dovoli samo za štiri mesece. Dalje odgovarja grofu Stürgku glede železnice Košice—Bohumil in zagrebške univerze. Ministrski predsednik je mnogo govoril, a ničesa povedal. Iz tega je mogoče sklepati, da je naša vlada pri pogajanjih z ogrsko vlado glede argentinskega mesa obljubila koncesije na železnici Košice—Bohumil, koder Mažari zahtevajo odprta vrata v Nemčijo. Vsaki taki koncesiji se moramo upreti z največjo odločnostjo!

Glede zagrebške univerze pa je hrvaška vlada sama že pred dvema letoma naznanila avstrijski vladi, da po potrebi izpopolni predavanja na pravoslovni fakulteti. Toda avstrijska vlada se ne zmeni za to ponudbo, skoraj gotovo iz ozirov na Mažare.

Dr. Šusteršič obširno odgovarja posl. Marckhlu, ki je trdil, da Kranjska uživa posebno protekcijo pri vladi, ker je predložila v sankcijo načrt dež. zakona glede ljudskošolskega nadzorstva.

To pa ni res. Potrjen je le zakon, po katerem ima deželni odbor štiri člane v dež. šol. svetu. Do danes pa ni še potrjen načrt zakona, ki ga ima posl. Marckhl v mislih. Tudi lovski zakon ni še potrjen. Vlada v tem oziru prezira sklepe dež. zborov. In če je vlada pritrdila zakonu glede dež. šol. sveta, je s tem le popravila napako in krivico, ko je imenovala tretjega dež. šol. nadzornika, ki je popolnoma odveč. Posl. Marckhl se je tudi hudoval, ker je ravnatelj dr. Tomišek premeščen iz Gorice v Maribor. Dr. Šusteršič prečita dopis iz »Grazer Tagblatta«, ki na vso moč hvali dr. Tomiška kot izvrstnega šolnika in nepristranskega ravnatelja. (Posl. Marckhl reče v slovenskem jeziku: Bomo videli!)

Dalje dr. Šusteršič odločno ugovarja proti Hohenburgerjevi izjavi v zbornici glede uradnega jezika na slovenskih sodnih in zapreti vladi z najhujšim odporom, ako bode severnim deželam gradila vodne ceste, pa zanemarjala melioracije v planinskih in južnih deželah. (Pritrjevanje nemških poslancev iz planinskih dežel; tudi posl. Malik soglaša z govornikom.)

Dr. Šusteršič končno graja nedostatkne glede melioracijskih del. V poljedelskem ministrstvu so samo trije tehniki, leži pa ondi do 300 nerešenih načrtov. V ministrstvu za javna dela pa je polno tehnikov, ki nimajo dovolj dela in v vsaki juhi iščejo lase, da imajo sploh kaj dela. Naj se torej nekaj tehnikov tega ministrstva premešči v poljedelsko ministrstvo, ki jih nujno potrebuje. (Splošno pritrdjevanje.)

Govornik izjavi, da glasuje za prehod v nadrobno razpravo, v kateri pa bode staval izpreminjevalne predloge.

Državni zbor.
Dunaj, 29. novembra.
Proti dr. Hohenburgerju.
Zbornice predsednik je danes po kratki razpravi odkazal pravosodnemu odseku vladni načrt zakona, s katerim se izpremene nekatere določbe kazenskega pravnega reda. Nato je zbornica pričela razpravo o izpremembi § 74. obrtnega reda, ki določa varstvene naredbe za življenje in zdravje delavcev v obrtnih podjetjih.

Deset minut pred drugo uro je pričel govoriti pravosodni minister dr.

Hohenburger v razpravi o nujnem predlogu mladočeškega poslanca dr. Körnerja glede najnovejših sodniških imenovanj na Češkem. Nekaj časa so ga češki in nemški poslanci precej mirno poslušali. Ko pa minister, ki govori jako tiho in nerazumljivo, izreče besedo »Deutsch-Böhmen«, nastane med češkimi poslanci, katerim so se pridružili tudi slovenski, nepopisen vihar in krik. V trenutku nastane nepredorna stena živih teles pred ministrskimi sedeži. Nemški poslanci so menda slutili, da utegnejo češki in slovenski poslanci motiti ministra z medklici, zato so se takoj začetkom govora zgrnili v gosto falango pred Hohenburgerjem, ki sedi na skrajni levi ministrske mize. Kričati so vseprek, da ni bilo mogoče razumeti nobene besede. Češki radikalec Frel je piskal, da so si bližje stoječi morali mašiti ušesa. Dr. Hohenburger je prezirljivo meril z očmi svoje nasprotnike in molčal. Krik je trajal nad deset minut. Medtem so se poslanci prerivali in pretili s pestmi, drugi so mirili ali pa hujskali, naj se zgrabiijo. Znani Vedra, ki je pravi Goljat med polanci, je s svojimi medvedjimi rokami veslal po zraku in s težo svojega orjaškega telesa odrival češke in slovenske poslance, ki pa so stali kakor zid. Prišli so miriti dr. Bilinski, dr. Kramar, dr. Fiedler in drugi mešetarji za vlado, toda razljučenost je dosegla že vrhunec. To je videl predsednik dr. Conci, ki je zginil za vrati. Grof Stürgkh zagradi svojo torbo z akti in zapusti zbornico. Za njim jo pobere dr. Hohenburger, ki ga spremljajo poslanci z divjim krikom.

Seja je bila prekinjena, vihar se je polegel. V ministrski sobi so se ministri pogajali s češkimi in nemškimi poslanci. Čez dobre pol ure dr. Conci zopet otvori sejo, ministri se vrnejo v zbornico, dr. Hohenburger nadaljuje svoj govor z izjavo: »Deutsch-Böhmen« nistem rabil v državnoopravnem zmislu, ki pomeni razdelitev češkega kraljestva v dve upravni telesi, ampak sem hotel s to besedo označiti ozemlje, na katerim bivajo Nemci združena ali v pretežni večini.« S to izjavo so bili češki poslanci zadovoljni in dr. Hohenburger je mogel končati svoj govor. Nemški poslanci so mu demonstrativno čestitali in ploskali. Dr. Hohenburger pa si bode menda le zapomnil to lekcijo in v bodoče previdneje govoril s svojega mesta.

Marckhl višji sodni svetnik extra statum?
Današnja »Arbeiter Zeitung« piše, da je bil poslanec Marckhl imenovan za sodnega svetnika leta 1909. V nedeljo pa je uradni list objavil imenovanje poslanca Marckhla za višjega sodnega svetnika. Tako plačuje dr. Hohenburger svoje prijatelje.

Koncem današnje seje se oglasi za besedo češki poslanec dr. Stransky in pravi: »Od vsakega poslanca se mora zahtevati, da je od vlade neodvisen. Poslanec Marckhl pa je bil šele pred petimi leti imenovan za sodnega svetnika, zadnje dni pa že za višjega sodnega svetnika. Mogoči so slučaji, da uradnik vsled posebnih zaslug izvanredno (extra statum) pride v višji činovni razred. Toda g. Marckhl je imel vsa zadnja leta kot poslanec dopust, torej si ni mogel pridobiti izrednih zaslug. Poleg tega pa je še preskočil okoli 30 svojih sodnih tovarišev. (Klici: Čuj-te, g. Hohenburger!) Zato vprašam g. predsednika, ali hoče to dejstvo spraviti v razgovor v prihodnji seji načelnikov.

Predsednik dr. Sylvester je odgovoril na to vprašanje, pa ga iz daljave ni bilo mogoče razumeti.

Posl. Marckhl odgovori, da je poročilo v »Arbeiter Zeitung« zlagano, ker ni bil za sodnega svetnika imenovan l. 1909., ampak l. 1906. (Op. por.: Dr. Stransky tudi ni trdil, da je bil Marckhl za sodnega svetnika imenovan šele pred dvema letoma, ampak pred petimi.) Sicer pa — nadaljuje Marckhl — je bilo sedaj z njim vred imenovanih tudi več drugih. (Klici med poslanci: Pa niso bili na dopustu!) Torej to imenovanje ni nič izrednega.

Dr. Stransky pa je kazal »status« sodnih uradnikov, iz katerega je razvidno, da je g. Marckhl pri imenovanju preskočil več tovarišev.

Zvišanje kongru.
Danes poročajo nekateri listi (»Arbeiter Zeitung« in drugi), da je včeraj kršč.-soc. poslanec vitez Pantz vložil nujni predlog, naj vlada predloži načrt zakona, s katerim bi se duhovnikom zvišale plače. Vsled tega poročila so se danes popoldne zbrali poslanci-duhovniki, ki so z največjim ogorčenjem obsojali to Pančevo zahrbtno postopanje. Dognali so: Prvič, da je Pantz vložil ta nujni predlog brez vednosti svojega kluba, kar je največja brezob-

LISTEK.

Nekaj iz življenja ogrskih velikašinj.

Možje ogrskih velikašinj tratijo čas v kazini in na potovanju. In kaj delajo njihove žene in hčerke? Te imajo svoje salone, svoje obiske, joure, plese in gledališča, izlete. Toda — vendar niso povsod same? Narobe — imenitna dama se ne sme pokazati sama. Če jih torej ne spremljajo soprogi, jih morajo spremljati kavalirji, ki tudi prežive po cele dneve v kazini, ali vendar najdejo toliko časa, da sprejemajo povabila k spremljevanju dam.

Zenski aristokratski svet ima svoje posebno življenje in žena grofa ali hči barona se snide z možem ali očetom na kakih 25 minut v gledališču ali pa v kazini. Najbolj pogostoma pa se shajajo v — klubu! To zato, da imajo i dame pristop v kazino. V kazini imajo celo svoje posebne prostore, ki v njih dame sprejemajo obiske, prirejajo joure. V manjši plemiški rodbini se snide družina samo enkrat na dan, — to pa v kazini pri večerji. Potem gredo dame domov ali pa na sprehod, pri čemur jih spremlja galantni mož, ki se na to zopet vrne v kazino. Kljub temu pa imajo dame čas zbirati krog sebe svoj krožek, ki v njem uveljavljajo svoje intrige. Mažarska posebnost je, da Madjar proti drugim rad ponaša z

raznimi stvarmi od kuhinjske brisače pričenši pa do razkošne toalete svoje žene. Tako je tudi v aristokraciji le v finejšem tonu. Drug drugega poskušajo prekašati v razkošnosti. Naravno, da so tudi tu izjeme, kakor n. pr. grof Štefan Tisza, ki je znan po varčnosti — njegov sin pa meče zato z obema rokama okoli sebe. Ogrske velikašinke so pred nedavnim Tiszu zelo zamerile, ker si je dal ustaviti vlak, namesto da bi si naročil posebnega.

Ogrska velikašinka se hoče v vsem izkazati. Zelo rada se udeleži vsake slavnosti in vsakega gibanja z dobrodelnim namenom. In vse samo zato, da more pokazati svoj lesk, zbuditi pozornost v svoje ime. V svoji obleki gleda na enostavnost, da bi se izkazala pred bogatejšimi gospodi, ki niso plemiške. Mažarska velikašinka goji eno veliko željo: priti k dvoru, imej v Budi dvor, kjer bi mogla razvijati svojo vladno in vpliv. Zanimiv je večni boj, ki ga bijejo velikašinke z enim delom družbe. To je oni del, ki nima naslova niti grba, ki sploh ne spada med plemiče, pa se jim vendar skuša priklopiti. To je veliko število bogatih gospa nizkega rodu, ki si odpira vstop med plemstvo z denarjem. Po večini so to žene bogatih židov. Toda damam velikega sveta se še ni posrečilo potlačiti ta del ženske družbe.

Tak boj se je bojeval svoj čas proti baronki Daniel. Baron Daniel je bil prej samo trgovec. Izkazal se je pa v

politiki, bil je imenovan za trgovinskega ministra in dobil baronski naslov. Znan je bil po svoji neuglajenosti. Nikoli se ni mogel sprijazniti s salonom in etiketo. Njegova žena pa se je vendar priučila glavnim pravilom nastopa, toda pri neki priložnosti se je vendar izpozabila in aristokratinje so si pripovedovale o njej marsikaj. In tako je nastalo kakih 100 anekdot. Najhujša neprilika je zadela baronko Daniel ob priliki obiska nemškega cesarja v Pešti. Takrat je obiskal cesar Viljem kralja Franca Josipa v Pešti. Cesarja Viljema je Pešta malo zanimala, le kasarna in podzemna železnica, kamor ga je spremljal trg. minist. baron Daniel, je vzbudila v njem večje zanimanje. V razgovoru vpraša minist. cesarja podomače, bi li hotel obiskati v Park-klubu soirée, ki bi ga priredil on cesarju na čast. V prvem trenutku je bil cesar iznenaden, ker se taka povabila sporočajo le po dvornem maršalu. Toda cesar mu je tudi podomače odgovoril: »Končno morem sprejeti povabilo na žlico juhe tudi brez dvornega maršala.« Baronka Daniel je imela prirediti soirée. Naravno, ker je povabil cesarja njen mož. Aristokratinje so bile od jeze vse iz sebe. Želele so si srčno, da bi se baronka kakorkoli blamirala.

Končno je prišel dan in čas soirée. Baronka je na stopnjicah čakala cesarja. Stokrat se je učila, da mora cesarju podati roko in ga z nekoliko pri-

srčnimi besedami pozdraviti. Cesar pride in baronka pozabi na svoj pozdravni govor, na elegantno kretnjo roke, ki bi jo imela ponuditi cesarju. Ko zapazi cesarja, ga prime v razburjenosti z obema rokama za roko in mu jo — kakor kmečka deklica — poljubi. Dame velikega sveta so govorile: »Vidi se na njej kri — špediterska!«

Baronke Banffy historija pa naj pokaže, kako moč ima v mažarski aristokraciji denar. Baron Banffy ni bil preveč bogat. Ko je bil še veliki župan, se je zagledal v učiteljico Heleno Matthy. Deklica je bila nenavadno razumna in inteligentna. Baron se je z njo oženil. Od prvega dne poroke je bila baronka od aristokracije bojkotovana. Pozneje so pozvali barona Banffyja v Pešto in ker se je pokazal železnega moža, zato so ga imenovali predsednikom zbornice. Tudi to ni baronki pomaglo. Banffy je postal ministrski predsednik in gospa baronka, ki je znala zavzemati svoje mesto boljše ko katerasibodi druga žena ministrskega predsednika, je bila od aristokracije še vedno bojkotovana. Celotem, ko je postal Banffy tajni svetnik in član magnatske zbornice, se niso mogle dame visoke družbe odločiti, da bi podale baronki roko. In vendar je stala duševno dosti višje od njih in vendar je bila silno popularna. »To je revna, navadna učiteljica«, so pravile nekatere dame, ki jih je Banffy rad nazival z imenom neke živali! Baronka Daniel

zirnost; drugič: Pantz je svoj predlog prikril tudi duhovnikom, ki so ž njim v klubu, in teh je devet; tretjič — in to je najlepše — sta na njegovem predlogu podpisana dva Baumgartnerja, dasi en sam poslanec sliši na to ime, in tudi ta je odločno izjavil, da on Pantzu ni podpisal nobenega predloga; ravnotako je izjavil gorenjeavstrijski poslanec Lang, ki je duhovnik, da Pantzu sploh ne podpiše nobenega predloga. Torej so kar trije podpiši na predlogu ponarejeni. Ker pa je na predlogu podpisanih samo 20 poslancev — in vsaj toliko podpisov mora biti za nujni predlog, torej je predlog že zaradi tega brezpredmeten. Sicer pa poslanci-duhovniki odločno odklanjajo vsako zvezo s tem predlogom.

Nova službena pragmatika.

Danes je vlada predložila načrt nove službene pragmatike. Minister za notranje posle baron Heinold je v svojem govoru v glavnih obrisih pojasnil vladni načrt. Vlada je opustila strogo načelo razrednega sistema in sprejela časovno napredovanje državnih uradnikov, ne da bi premaknila stališče činovnih razredov. Prememba činovnih razredov se izvrši le na podlagi imenovanja. V tem je razlika nasproti časovnemu napredovanju. Uradniki bodo z ozirom na študije razdeljeni v peto skupin. Po določeni službeni dobi se more uradnik pomakniti v višji plačilni razred, tako da je uradnikom z visokošolsko izobrazbo zagotovljen sedmi činovni razred; najnižji državni uslužbenci z ljudskošolsko izobrazbo morejo priti v deveti činovni razred. Službene dobe za napredovanje so okrajšane, kakor za železničarje.

Določbe o koalicijski pravici so zopet v načrtu, kakor veljajo na Bavarskem. Stroški se vsled tega zvišajo na leto za 23.500.000 kron. Tu pa niso všeti višji izdatki za sodne uradnike in učiteljsko osebje na državnih šolah. Za te vlada šele pripravila načrt zakona. Vsi ti višji državni izdatki pa so trajno možnosti, ako parlament reši davčne predloge. Ob novem letu more pač vlada izplačati višje plače iz gotovih v državnih blagajnah, ki pa bodo hitro prazne, ako vlada ne dobi višjih državnih dohodkov. To je sedaj »punctum saliens«, okoli katerega se suče vse uradniško vprašanje. Zanimiva pa so izvajanja barona Heinolda tudi glede uradniških dolžnosti, o katerih govorimo obširneje, ko dobimo v roke tiskani načrt.

Prihodnja seja je v petek, ker jutri ves dan zboruje proračunski odsek.

Italijansko-turška vojska.

Boji pred Tripolisom.

»Agenzia Stefania« poroča: Dne 24. t. m. zvečer so streljali Beduinci na našo poizvedovalno kavalериjo. Ubit je bil en mož. Odposlali smo mobilno kolono, ki je napadla sovražnika. Vnel se je hud, dolgotrajen boj. Beduinci so bili poraženi in skoraj vsi ubiti. Naše izgube še niso natančno znane. Najbrže smo izgubili 10 mrtvih in 30 ranjencev. O »slavni« laški zmagi dne 26. t. m. zjutraj objavljala turško vojno ministrstvo dne 27. t. m. sledečo brzjavko iz Tripolisa: »Včeraj zjutraj je napadla kombinirana laška brigada naše čete v smeri proti Ainzarzi zato, da ogrozi našo umikalno črto. Ker smo se mi trdovratno branili, se je umaknil zvečer sovražnik v svoje prejšnje postojanke.

Ker je bila ogrožena naša umikalna črta, smo se umaknili proti Suk el Dzum. Sovražnikove kolone so tu došle do Hennija. Izgube naših prostovoljcev so bile neznatne. Sovražnik je imel velike izgube. »Corriere d'Italia« poroča iz Aleksandrije: 28. t. m. zjutraj je zapustila Egipt karavana 300 veljblodov, ki nosijo orožje, strelivo in živila in ki jih spremljajo topovi, k turškim četam v Cirenajko. Nadalje je odpotovalo 20 turških častnikov, preoblečenih v turiste, čez Egipt v Bengazi. Iz Egipta je došlo v Tripolitanijo že veliko takih karavan. V Bengaziju se nahajajo turški borilci karavan, kjer dobivajo turški vojaki orožje, strelivo in živila. Italijanski zastopnik v Egiptu je zato protestiral pri angleškem rezidentu. Marconi, iznajditelj brezžičnega brzjavljenja, je odpotoval iz Rima čez Tarent v Tripolis. V Tobruku napravi postajo za brezžično brzjavljenje. Laški ministri svet je pooblastil »Banca d'Italia« in »Banco di Sicilia«, da smeta ustanoviti v Tripolisu in Bengaziju podružnice.

Akcija laškega brodovja.

Turški vladni krogi sodijo, da je Italija blokado Dardanel zgolj odgodila, dasi je Rusija obljubila zastaviti ves svoj vpliv, da Italija ne napade Dardanel. V Carigradu sodijo, da bo laško brodovje manevriralo v Arhipelu in ob maloazijskem obrežju. »Tanin« poroča, da so opazili štiri laške vojne ladje ob obrežju vilajeta Janina. Plule so proti severu.

Izjalovljena mirovna posredovanja.

Iz Carigrada se poroča, da je neka visoka oseba v Turčiji izjavila, da se je izjalovilo mirovno posredovanje ruskega poslanika Čarikova. Turška vlada je izjavila, da ne more stopiti v stik z Italijo, dokler ta ne prekliče aneksije. Turčija se more z Italijo zgolj pogajati na podlagi suverenitete. Dunajska »Allgemeine Zeitung« pa poroča, da Avstro-Ogrska ni posredovala za mir med Italijo in Turčijo, ker položaj še ni izpremenjen. Predsednik Zedinjenih držav Taft je pa izjavil, da je Amerika pripravljena vse storiti, da se sklene mir, a da svoje sedanje rezerve ne more opustiti, ker živi v prijateljstvu s Turčijo in Italijo.

Izpred lukajšnjega poročnega sodišča.

Prometena goljufica in njena pomagačka. Na zatožni klopi sedita 25-letni Ana Kranjc, krojačeva žena in Marija Klančar iz Predovčevega sela; obe sta toženi zaradi hudodelstva goljufije. Obe obtoženki sta bili že predkaznovani. Klančar izpove, da je imela tri nezakonske otroke, od katerih živita še dva, najmlajši je star dva meseca, najstarejši pa dve leti. Prebere se obširna obtožnica proti obema obtoženkama, na kar se zasliši glavna obdolženka Ana Kranjc, katera v tako urnih besedah svoje prestopke odkriva, da ji je komaj mogoče slediti. Druga soobtoženka Klančar je ravno tako gostobesedna in zavrača vso krivdo na prvo, češ, da ona ni vedela za njene goljufive nakane. Prva žrtev, katere se je lotila Ana Kranjc, je bila samicca Marija Golf iz Rdečega Kala. Ta je podedovala po svojih stariših leta 1908 6000 K. Predno je to dedščino dvignila, je stanovala doma; ko je pa imela denar v rokah, se je preselila v Ljubljano, kjer živi kot zasebnica. Vnekem izkuhu se je z njo seznanila obdolženka Kranjc. Marija Golf je slabomna ter si domišlja, da ima razne dedščine za pričakovati. To je razodela tudi Ani Kranjc. Na vprašanje predsednika, če je obtoženka vedela, da ni Golf pri pravi pameti, pravi obdolženka, da ji je bilo to znano, ker je Golf omenila, da bo ministru za moža dobila. To slabomnost je Kranjc izrabila v svoje namene. Med drugim se je obdolženka izmislila, da je umrl v Tunihu neki župnik, in da je Golf zapustil 65.000 K. Prigovarjala ji je, naj izroči celo zadevo obtoženki, oziroma njenemu znanцу župniku v pokoj dr. Mavringu, ki bo vse potrebno ukrenil, da pride do te dedščine. Povedala ji je tudi, da ji je neka bogata teta v Glogovu zapustila dedščino 28.000 K in da ji bo s pripomočjo dr. Trillerja pripomogla do tega denarja. Slepila jo je pa tudi z neko dedščino v Ameriki. Natvezila ji je tudi, da sta z dr. Mavringom zanjo kupila hotel Union, da ga bo treba popraviti in da bo treba v ta namen nekaj sto kron. Pisala so se v svrhu razna pisma, umevno, da o tem ni vedel ničesar ne dr. Triller ne dr. Mavring. Pri tej zvijači se je

poslužila Kranjc svoje soobdolženke Marije Klančar. Marija Golf je seveda vse verjela, zlasti ko ji je Kranjc izročila hotelske ključke, katere sta obdolženki kupili. Ani Kranjc je dajala Golf denarja, kolikor ga je zahtevala za svoje posvetovanje, oziroma za posredovanje dr. Trillerja in dr. Mavringa. S tem prisleparjenem denarjem sta obdolženki dobro živeli, vozili se z izvoščkom po raznih krajih in po gostilnah denar trošili. Sredi meseca junija t. l. je izvažila Ana Kranjc svoto 1000 K. Golf sicer trdi, da je bilo 2000 K. Da pa te navedbe niso zanesljive, sledi iz tega, ker je tudi Golf z obdolženko mnogo popivala in se okoli vozila, torej tudi sama zase mnogo zapravila. Kranjc pravi, da ji je pri tej slepariji pomagala Klančar z raznimi nasveti, kako naj govori pri Golfovi, da je prinašala in odnašala razna pisma, katere je Kranjc pisala in jih potem tudi vničila. Kakor obdolženka Kranjc trdi, je dala od tega denarja Mariji Klančar 272 K. Ker si je Ana Kranjc nadala napačno ime Hudo-verniki, so šele orožniki prišli na sled tem sleparijam in jim napravili konec.

Ker se je bližal čas, da bi Kranjc porodila, je bila izpuščena iz preiskovalnega zapora. Prišla je skupaj z Marijo Golf ter ji tako lepo na dušo govorila, da ji je dala ta ključ od kovčega, ki ga je imela shranjenega pri neki Ivani Foltrin v Ljubljani. Kranjc je vzela iz njega dragocen starinski pas in nekaj perila in vse skupaj prodala in denar zase porabila. Šla je nato k šivilji Mariji Debeljak v Ljubljani ter se ji je predstavila za sestro tukajšnjega profesorja dr. Jeršeta, o katerem je trdila, da se nahaja v takšnih denarnih zadregah, da ne more niti hrane plačati. Prosila jo je zanj posojila 50 kron. Debeljak je verjela njenim besedam in ji obljubila, da ji prinese denar naslednji dan; med tem časom pa je že izvedela, da je vse zlagano. Dne 18. avgusta je prišla z dvema zankama v gostilno Amalije Bezljaj v Zg. Šiški, kamor je preje zahajala. Gostilničarke ni bilo doma, pač pa njena mati Terezija Plazar. Zahtevala je od nje 10 K, češ da ji je ta znesek dolžna Amalija Bezljaj, od katere misli prevzeti gostilno. Ker ta njeni zahtevi ni ugodila, ker ji tudi tega ni verjela, je ostala na vinu 2 K 36 v dolžna in odšla. Od tam je šla v družbi neke znanke k posestnici Uršuli Kunovar in jo prosila za 20 K posojila, češ, da je prevzela z možem neko trgovino. Ker jo Kunovar ni poznala, je odšla praznih rok.

Drugi dan se je napotila v spremstvu neke ženske v Škofjo Loko. Posestila je neko Marijo Johana, od katere ji je bilo znano, da ima denar. Tej je pravi, da je Škofova sorodnica in odposlanka, da je knezoškof v velikih gmotnih stiskah, da jo prosí, naj mu pomaga s posojilom 1800 K. Kazala je tudi neko pismo s ponarejenimi podpiši ter ji obetala bogate obresti. Tu bi se ji bila nakana kmalu posrečila, ako bi imela Marija Johana denar doma. Tu je osleparila Frančiško Porento za 5 K in Barbaro Jenko za 6 K s pretvezo, da potrebuje Marija Johana ta denar za koleske v neki zapuščinski zadevi.

(Dalje sledi.)

Občinske volitve na Jesenicah.

Jesenice, 29. nov. 1911.

Velikanska papirna vojska se je vnela na Jesenicah zaradi občinskih volitev. Vse Jesenice so v plakatih, letakov so hiše polne. Nalepljanje Pongratzovih plakatov nadzorujejo nekateri tovarniški uradniki. A najlepše se svetijo trobojni plakati S. L. S. Ko je Pongratz videl naše trobojne letake, je dal še on tiskati svoje kandidate na podobnih listih in jih po pošti doposlal po vseh hišah. Cele kupe so nam jih že ljudje nanesli. Volivci! Edino pravi plakati in letaki, so tisti, ki nosijo napis »Slov. ljudska stranka!« S teh prepišite kandidate! Kar pa nosi ime »Združena gospodarska stranka« je Pongratzovo in je samo za v peč!

Prav posebno lepe reči se pa slišijo o socialnih demokratih, ki so se ob »postavljanju« kandidatov stegli. Celo noč od nedelje do ponedeljka so se bili pri »Jelenu« na Savi. Ob štirih zjutraj v ponedeljek je priletel en »kandidat« po zraku na cesto, odkoder so ga za noge vlekli v cestni jarek. Ko je zjutraj navezgodaj prinesel pek zemlje k »Jelenu«, so tako leteli vrčki po rdečih glavah, da si pek ni upal v hišo in je moral oditi. In taki ljudje hočejo sedeti v občinskem odboru in paziti na red in mir!

IZROČITEV KARDINALSKEGA BARETA KARDINALU DR. NAGLU.

Včeraj dopoldne je došel v palačo dunajskega nadškofa dr. Nagla papežev nobelgardist grof Pavel Datti. da

izroči novemu kardinalu baret in da ga oficijelno obvesti, da je bil imenovan za kardinala. Grof Datti je nagovoril visokega cerkvenega kneza in mu izročil papežev reskript, s katerim se imenuje dunajski nadškof za kardinala. Ko se je prečital reskript, je izročil grof Datti novemu kardinalu kardinalskega baret. Kardinal dr. Nagl se je nato zahvalil in sprejel čestitke navzočih. Slovesnosti se je udeležilo več dostojanstvenikov.

PREPREČEN NAPAD NA BULGAR-SKEGA VLADARJA.

Zagreška policija je pred tremi dnevi odkrila zaroto zoper bulgarskega carja. Znale so sledeče podrobnosti. Ko je potoval car Ferdinand meseca oktobra skozi Ogrsko, je ukazala policija pred carjevim vlakom voziti prazno lokomotivo, ki je skočila iz tira pri postaji Ruskobanja. Proga je bila namreč tri metre daleč porušena. Dvorni vlak so, še pravočasno ustavili. Videli so, kako so se hitro odstranile tri osebe in se odpeljale z rumenim avtomobilom. Zadevo so strogo prikrivali. Policija je tudi skrivaj zasledovala sled, ki je vodila v Zagreb, kjer obiskujejo bulgarski dijaki vseučilišče. Zagrebški policijski načelnik Mirko Sporčić je izsledil s svojimi detektivci v Zagrebu rumeni avtomobil. Njegov lastnik je izpovedal, da sta ga najela ob času napada bulgarska dijaka Marko Ikonomov in Hadži Popov, ki sta znana policiji kot strastna bulgarska anarhisti. Uradno se je kratko poročalo, da sta dijaka izročena Bulgariji na njeno zahtevo. Pravi vzrok je zdaj pojasnjen.

SRBI IN TURKI.

V srbski skupščini je 29. t. m. opozarjal posl. Novaković vlado, kako Turki Srbe v Stari Srbiji zatirajo. Minister dr. Milovanović je izjavil, da vlada skrbno zasleduje dogodke v Turčiji.

NEZADOVOLJNOST PROTESTANTSKE DUHOVŠČINE Z NEMŠKIM CESARJEM VILJEMOM.

Del protestantske duhovščine je nezadovoljen s cesarjem Viljemom. Zamerijo mu, ker se že desetletja ne udeležuje spokornih in molitvenih dni in te dni redno vsako leto obišče kneza Fürstenberga. Neki pastor je izjavil: »Ni li nobenega dvornega pridigarja, ki bi bil toliko pogumen in cesarja spoštljivo opozoril na to, da naj ravno te dni ne hodi na lov.«

PERZIJA ZA EKŠŠAHA.

Perzijski ekššah, Mohamed Ali, namerava odpotovati v Evzel, ki leži ob južno - zahodnem obrežju Kaspiškega morja. Trdi se, da je teheranska vlada pripravljena priznati Mohameda Alija, če zagotovi, da bo spoštoval ustavo.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

Kjačavski guverner odpošlje 200 mož v Tjencin. Vstaši so vdrl 29. t. m. v Nankin. Velevlasti so sklenile, da pomnože straže pri poslaništvih v Pekinu za 300 mož. V notranje zadeve Kitajske se pa ne namerava vmešavati. »Frankfurter Zeitung« poroča, da je prestopil del revolucijskega brodovja cesarski stranki.

Dnevne novice.

+ **Zmaga S. L. S.** Pri občinskih volitvah na Bledu je zmagala v vseh treh razredih S. L. S.

+ **Občinske volitve pri D. M. v Polju.** Včeraj smo priobčili vsoto vseh glasov, katere so dobili vsi kandidati S. L. S. in pa liberalci. Danes prinašamo število glasov, katere je dobila lista S. L. S. in pa liberalna stranka. S. L. S. v prvem razredu 122 glasov, liberalci 73 glasov; v drugem razredu S. L. S. 255 glasov, liberalci 106 glasov; v tretjem razredu S. L. S. 517 glasov, liberalci 227 glasov. Podobčine: Kašelj S. L. S. 151 glasov, liberalci 84 glasov; Sv. Agata S. L. S. 23 glasov, liberalci 17 glasov; Slake S. L. S. 80 glasov, liberalci 27 glasov; Zadobrova S. L. S. 87 glasov, liberalci 55 glasov.

+ **Slovensko katoliško akademsko društvo »Dan«** v Pragi priredi dne 1. decembra t. l. zvečer v društvenih prostorih občni zbor z običajnim sporedom.

— **Nasilstva na Hrvaškem.** Hrvaška vlada je izdala proti bivšemu pravaškemu poslancu Zatluki odlok, naj se ga aretira, ako se pojavi v okraju Virovitica. Tako namerava vlada pripomoči do zmage Tomašičevemu intimusu dr. Spevcu.

— **Kako se po mnenju logaškega okrajnega glavarja odpravi draginja.** »Ljudomil« okrajni glavar je menda logaški okrajni glavar g. Ekel. Katoliškemu izobraževalnemu društvu v Logatecu je prepovedal vprizoriti predstavo dr. Krekove igre »Tri sestre« proti vstopnini »z ozirom na splošno v njih slojih občutno draginjo«. Kaj bi bilo,

Laži se nadaljujejo. Sinočnji »Narod« prinaša natisnjeno neko pismo, katero naj bi bil poslal dne 17. t. m. novoz oljenim odbornikom v Dolenjivasi. Izjavljam: Tistega pisma nisem nikdar pisal in nikdar odposlal. Niti v sanjah mi ni prišlo na misel, kako pismo pisati zaradi Nacetove izvolitve. Grdo pa je, da si hoče veleugledni »narodnjak« (po »Narodu«) g. Mrhar tudi po volitvah pomagati s takimi neresničnimi izmišljotinami. Tega je bilo pred volitvami že več kot dovolj in po izvolitvi naj bi se s takimi neresnicami prenehalo. S tem ne bo g. Mrhar niti sebi, niti svoji občini koristil. G. Mrharja dolenjevaški občini gotovo nihče ne zavida. Zasluga mu tudi noče nihče kratiti, grdo pa je, da hoče g. Mrhar v »Narodu« igrati vlogo velikega liberalca, doma, tako-le tik pred volitvami, pa na vse načine zatajuje svoje liberalno »prepričanje«. Sicer pa: g. Mrhar je bil nekdanji kandidat naše stranke in takrat sem šel tudi jaz v ogenj zanj, ker je pa odtelej že večkrat spremenil svoje »prepričanje«, se kajpada ne morem več ogrevati zanj. Verjamem, da je g. Mrhar nekoliko nevoljen name, toda to ga še ne opravičuje neresnice govoriti o meni niti doma, niti v železniškem vlakcu, niti v »Narodu«. — Ivan Jaklič.

— **»Društveni koledarček«** izide prihodnji teden in se začne takoj razpošiljati. Prosimo vse one, ki so ga naročili, da blagovolijo tačas potrpiti.

— **Iz Radovice.** Dne 18. maja t. l. je, kakor že znano, pri nas toča naredila ogromno škodo, posebno na trti, ki bo kakor vse kaže, vsled tega trpela več let. Mladice, ki so po tem pograle, so v rasti zaostale, zaradi pa sploh ni dozorel, tako da mnogi, ki so sicer pridelali po 50 do 60 hl in še več, letos trgatve niti imeli niso. Listje je to jesen, dasi še nikakega mraza ni bilo, nenavadno zgodaj odpadlo, kar, pravijo, za prihodnje leto tudi ni dobro znamenje. Naš poslanec g. E. Jarc si je na vso moč prizadeval, da bi nam od vlade izposloval čim izdatnejšo podporo. Dobili smo skupno z Draščicami 15.000 K. Zupanstvo mu je v imenu obdarovancev izreklo kar najtoplejšo zahvalo. Istotako se je odposlala pismena zahvala gosp. okrajnemu glavarju Domiceljnu, ki se je tudi mnogo trudil radi podpore, imel več potov, mnogo pisarji in je tudi sam osebno prišel razdeliti podporo. — Volitev pa še nismo imeli.

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil predsedniku kraške pogodbovalne komisije za Kranjsko Otonu pl. Detela komturni križec Franc Jožefovega reda z zvezdo in članoma komisije Matiji Ambrožiču v Zg. Sušici, kakor tudi Jožefu Čučku v Knežaku zlat zaslužni križec.

— **Poročil se je 27. t. m. v Idriji trgovec in posestnik Andrej Primožič z gđc. Franciško pl. Premerstein, hčerko veleposestnika in župana občine Dole, Kajetana viteza Premersteina.**

— **Proračun zagrebške mestne občine** za leto 1912 izkazuje skupno 5.585.902 K dohodkov in 5.582.902 K stroškov.

— **Spojitev dveh največjih hrvaških denarnih zavodov.** Hrvaško-slavonska centralna hranilnica in hrvaško-slavonska deželna hipotekna banka se združita v en zavod.

STO LET STAR KRANJSKI VETERAN.

Kranj, 30. nov.

V Kranju prebiva pri svojem zetu Kiklu, pilarskemu mojstru, vpokojeni cesar Franc Kosmač, ki bo obhajal dne 2. decembra t. l. stoletnico svojega življenja. Rodil se je 2. decembra leta 1811 pri Kincu št. 12 na Gorenjih Gameljnih kot francoski državljani. Leta 1831 so ga potrdili v vojake, in sicer k pešpolku št. 17, čegar imejitelj je bil tedaj princ Hohenlohe - Langenburg. Kot vojak je ostal samo štirinajst dni v Ljubljani, potem pa je odrinil s svojim polkom v Gorenjo Italijo, kamor so bili poklicani avstrijski vojaki, da naredijo pod poveljstvom nepozabnega feldmaršala Radetzky-ja mir in red. V Italiji je služil Kosmač v večih mestih, najdalje je bival v Milanu. Vsega skupaj je služil pri vojaki 12 let in 9 mesecev. V njegovi konduiti listi bere mo, da se je kot vojak vedno pošteno obnašal in da je bila njegova pravost brez graje.

Dne 20. decembra leta 1843 je dobil službo pomožnega delavca na ljubljanski cesti, prihodnje leto je bil imenovan za c. kr. cestarja. Plače je imel 12 goldinarjev na mesec, leta 1872 je postal cestar prve vrste z mesečno plačo 18 gold., katero so mu leta 1880 zvišali na 20 gold. Leta 1884 so ga postavili za časnega cestnega mojstra. Leta 1886 ga je cesar odlikoval z njegovo več kot 50letno službovanje s srebrnim

zaslužnim križcem. Dne 1. aprila leta 1887 so ga vpokojili in mu nakazali samo 54 vinarjev pokojnine na dan.

Ker je vedno zmerno in skromno živel, je dosegel tako visoko starost in si ohranil nenavadno krepko zdravje. Pred dvema, tremi leti je zahajal starček še na sprehod, sedaj so mu pa noge opešale in oči oslabele; vendar prebije še vsak dan več ur izven postelje. Duševno je pa še pri moči. Natankeve imenovati vse kraje na Laškem, po katerih je hodil kot vojak, pozabil tudi še ni na imena raznih svojih častnikov. S posebnim veseljem pripoveduje, da ga je v Milanu nagovoril leta 1835 Radetzky, in sicer tisti dan, ko so imeli spominsko mašo za tedaj umrlim cesarjem Francem. O svojih rojakih Gameljnih rad omeni, da so tiste čase mnogo vozarili proti Trstu. Kadar je bila povodenj v Planini na Notranjskem, niso mogli z vozovi naprej in so prišli domov samo s konji. Pozabil še ni na živahno tovorjenje po Savi. Če govori človek z njim, pa sliši njegov krepki glas, vidi njegovo rdeče lice, mu ne bi prisodil 100 let.

Mi mu želimo, da v veselju in zadovoljnosti obhaja svojo stoletnico. Prav pa bi bilo, da se ga ta dan spomnijo imovitejši someščani in mu naklonijo kako malo podporo ter mu tako oslajšajo dneve njegove častljive starosti.

Obe izdaji »Slovenske kuharice« (Magdalene Pleiweisove; šesti natis S. M. Felicite Kalinšek), sta glede vsebine tako popolni in temeljiti, glede zunanje oprave tako prikupljivi in imata poleg tega tako nizko ceno, da sta, kar more vsak priznati najpriporočljivejši in v vsakem oziru najboljše uspehi. Našemu ženstvu bosta nudile vse kar potrebuje, treba samo, da jih naše žene in dekleta natančneje spoznajo. Zato se je Katoliška Bukvarna odločila doposlati knjigi na zahtevo tudi na ogled, oziroma jih ima vsak naročnik pravico, če bi mu ne ugajale, v teku osmih dni po prejemu vrniti, seveda, če so ostali knjigi nepoškodovani. Naše žene in dekleta naj se te ugodne prilike poslužijo in si to koristno knjigo ogledajo, pa tudi omislijo.

Ljubljanske novice.

Ij **Ljubljanski zaupniki S. L. S.** so na včerajšnjem sestanku izvolili vodstvo S. L. S. za Ljubljano. Za načelnika je bil vnovič izvoljen primarij dr. Vinko Gregorič, za podnačelnika pa Ivan Kregar.

Ij **Občni zbor »Ljubljanec«** se je vršil včeraj v »Ljudskem domu« ob izredno veliki udeležbi izvršujočih in podpornih članov in članic. Občni zbor se je vršil v popolni složnosti in velikem navdušenju za lepe cilje »Ljubljanec«. Podrobneje poročilo priobčimo.

Ij **Umetnostni tečaj S. K. S. Z.** se začne prihodnjo nedeljo izjemoma že ob tričetrt na deveto uro dopoldne (točno!), ker je g. ravnatelj pozneje zadržan.

Ij **Umrli** je c. kr. gimnazijski profesor g. Martin Petelin, blag značaj, mož poštenjak, odličen solnik. Vsi, ki so plemenitega moža poznali, mu ohranijo trajen spomin!

Ij **Poročil se je danes g. Dragotin Kocjan**, strojevodja, z gđcno. Roziko Knafelc. Obilo sreče!

Ij **Alarm.** Danes dopoldne je naznanil čuvaj na Gradu z enim strelom ogenj na Ilovici, kamor se je takoj odpeljal oddelek reševalnega in gasilnega društva. Ker pa ognja niso mogli najti, (ga menda sploh ni bilo), so se zopet vrnili nazaj.

Ij **Pogreša se od 26. t. m.** brusač Peter Morocutti, rojen leta 1871 v Treppo Carnica pri Vidmu na Laškem. Navedeni je srednje postave, širokega obraza, rjavih brk in črni las. Pogrešani je bil zelo pičli udan in je baje večkrat dejal, da bode šel v vodo, kar je skoraj gotovo tudi storil.

Ij **Z Barja.** V nedeljo so fantje na Ilovici posestnikovega sina Alojzija Škafarja tako pretepli, da je moral v posteljo. Ker mu je bilo vedno slabše, so ga prepeljali včeraj z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij **Zelo zanimivo zbirko finih žag** in raznovrstnega orodja za rezbarije iz drobnega lesa ali kovin je razstavila tvrdka J. N. Eberle & Co. iz Augsburga v prostorih »Zavoda za pospeševanje obrti«. Posebnosti med njimi so male žage za izrezavanje ključnih brad v celi širjavi. Interesentje pa tudi amaterji naj bi si ogledali to zbirko, ki je postavljena v izloženem oknu ob Sodnijski ulici.

Rupujte te vžigalice: »O korist obmejnem Slovencem«.

Koroške novice.

k **Ženski shodi.** O ženskem snodu, ki se je vršil dne 19 t. m. v Pliberku je »Slovenec« že poročal. Isti dan se je vršil tudi ženski shod v Celovcu v hotelu »Trabesinger«. Govorili so: gđc. Ida Steharnik, č. g. dr. Cukala ter dr. Ehrlich. Zasnovali so načrt ženske organizacije za Celovce in okolico. 3. decembra se vrši tretji ženski shod v Narodnem domu v Velikovcu; tudi v Dobrlivasi bo pozneje zborovanje. Vse narodne sile je treba pritegniti k organizaciji. Kakor vidimo Koroška podružnica »Slov. kršč. soc. zveze« vrlo napreduje Mnogo uspeha!

k **Drugi shodi.** Na Krčanjah se je dne 26. t. m. ustanovila »Hranilnica in posojilnica«. Na shodu je govoril revizor L. Schöff. V Javorjah nad Črno se vrši 3. decembra gospodarsko zborovanje, ki ga priredi pododbor Zadružne zveze v Celovcu. Govoril bo revizor Schöff iz Celovca.

k **Duhovniški vesti.** Namesto umrlega kaplana Vastelna v Prevaljah pride g. Intihar, kaplan v Dobrlivasi. V Dobrovas pride šmiheljski kaplan g. Iv. Katnik.

RAZSTAVE.

Razstava za cerkveno umetnost na Dunaju. Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju je naznanila trg. in obrtni zbornici v Ljubljani, da se namerava prirediti na Dunaju v mesecih september do decembra 1912 razstavo za cerkveno umetnost. Ker je razstava v vsakem oziru resno podjetje, se interesi opozarjajo na njo. Program se more v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani v pogledati.

Mednarodna inženirska in strojna razstava v Londonu. Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju naznanja trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, da priredi »The Machine Tool & Engineering Association Ltd.« v času od 4. do 26. oktobra 1912 v Londonu mednarodno inženirsko in strojno razstavo. Nadaljne podrobnosti je poizvedeti pri prirediteljih razstave 104 High Holborn, Exhibition Offices, London W. C. Association Offices 22 Henrietta Street, Convent Garden, London W. C.

Naše ženstvo ne moremo z nobenim darilom bolj razveseliti, kakor z novo knjigo S. M. Felicite Kalinšek »Slovenska kuharica«.

Telefonska in brzojavna poročila.

KRITIČEN POLOŽAJ NA DUNAJU.

Dunaj, 30. novembra. Vsled včerajšnjih skandalov v zbornici se je 1. češko-nemška pravna konferenca na Dunaju, ki je bila za danes napovedana, odpovedala. Razmerje med Čehi in Nemci se je zelo poostrilo.

PROCES ZOPER NJEGUŠA.

Dunaj, 30. novembra. Danes se je razprava zoper Njeguša nadaljevala in se bo danes najbrže tudi končala. Najprej je zagovornik dr. Pressburger konstatiral, da so mu jugoslovanski poslanci pojasnili, da besede »Sada odlazim« pomenijo: »Sedaj odidem«, ne pa: »Zdaj se bo nekaj zgodilo« ali podobno, kakor je prestavil tolmač. Nato so zasliševali tajnika organizacije lesnih delavcev, Jožefa Pavlina. Pavlin je dejal, da je na galeriji Njeguša vprašal, ako se hoče vvesti odpredaj, da bo videl in slišal dr. Adlerja. Njeguš je to storil, rekel pa je, da nemščine veliko ne razume, da se mu pa zlasti dr. Adlerjeve geste dopadejo. Nato je Pavlin kmalu čul detonacijo in kako so Njeguša odpeljali. Nato je prišel na vrsto justični minister dr. Hohenburger. Izpovedal je, da je bil kritičnega dne ravno pri cesarju v avdienci in imel izrezan telovnik. Ko je dr. Adler govoril, je justični minister govoril s poslancem Dinghoferjem. Menila sta se nekaj, kar je oba zabavalo in dr. Hohenburger se je ravno smehljaj, dr. Adlerjevega govora pa ni niti poslušal. Naenkrat je počil strel. Takoj je sodil, da je bil oster. Na drugi galeriji je videl človeka, ki je bil nad ograjo sklonjen, zapazil je tudi dim od smodnika. Ako bi bil strel padel sekundo prej, bi ga bil ravno v sence zadel, ker se je bil takrat nagnil proti Dinghoferju.

Nato je bil zaslišan ministrski predsednik grof Stürgkh. Za njim poslanec Dinghofer, podpredsednik zbornice Jukel in poslanec Kuranda. Slednji je dejal, da je videl, da Njeguš od drugega do petega strela ni meril, ker je držal roko vodoravno. Predsednik je temu ugovarjal, stotnik izvedenec pa je izjavil, da je mogoče, da je Njeguš držal roko vodoravno, a iz tega se ne da sklepati, da ni meril, ker je mogoče pest obrniti nazdolaj, sicer bi sploh ne bil mogel zadeti za ministrskimi sedeži v estradi.

AVIATIONA NESREČA.

Dunajsko Novomešto, 30. novembra. Nadporočnik Nittner se je z učenecem Cosca iz Trsta dvignil v zrak. Ko pa se je spustil zopet navzdol, je vsled napačne manipulacije krmila od strani nadporočnika aparat nesrečno priletel na zemljo, tako da se je učenec Cosca na licu mesta ubil. Nadporočnik si je pa le nalahko pretresel možgane.

KAJ TO POMENJA?

Sarajevo, 30. novembra. V Priedoru je zaplenjeno pri tamošnjih Srbih mnogobrojno orožje in 1000 nabojev.

SRBSKI KRALJ NA ANGLEŠKEM DVORU.

Belgrad, 30. novembra. Kralj Peter bo prihodnje leto obiskal angleški dvor.

VELIKANSKI ŠKANDAL, UPRIZORJEN OD ŽENSK, V LONDONU.

London, 30. novembra. Pristašnje ženske volilne pravice, suffragetke, so uprizorile včeraj proti ministrskemu predsedniku Asquithu, ki je imel na nekem shodu govoriti, take škanale, kakor jih niso dozdaj še nikoli. Ko je Asquith prišel v dotični lokal, so začele ženske tako divje kričati, rjuti in cviliti, da sploh ni mogel govora niti začeti. Nekatere ženske so se z verigami pustile privezati na siebre, da bi jih ne mogla policija vun vreči. Nekaterim ženskam so morali zamašiti usta z robci. Asquith pa ni mogel govoriti in je odšel, kar so suffragetke pozdravile v divjim triumfalnim vpitjem. Za Asquithom je nastopil socialistični delavski voditelj Macdonald, ki je dejal, da ženske s takimi grdimi nastopi žensko volilno pravico same krompromitujejo in onemogočajo.

KRITIČNO STANJE NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 30. novembra. Na Portugalskem je zopet začelo vreti. V Oportu se je začel proces proti onim osebam, ki jih vlada obdolžuje, da so se udeležile zarote zoper republiko.

Slajerske novice.

š **»Čista kri.«** Pri volitvah v občinski zastop celjske okolice so izvoljeni sledeči »čistokrvni Nemci«: Ambrožič, Pečuh, Rebevske, Strenčan, Svetel in Mravljak. Imena govore.

š **Zanimiv dogodek pri jubilejni slavnosti graškega »Joanneuma«.** Dne 27. t. m. se je vršila v Gradcu 100letna jubilejna slavnost »Joanneuma«. Kot protektor slavnosti pa je nadvojvoda Friderik sporočil rektorju univerzitetnemu profesorju Wittenbauerju, da se udeleži osebno slavnosti, ako se mu garantira, da morejo nemoteno nastopiti pri slavnosti tudi katoliška dijaška društva. Rektor je nato odgovoril, da ne more prevzeti odgovornosti, da bi pri nastopu katoliških dijakov ne došlo do nemirov. Vsled tega se nadvojvoda slavnosti ni udeležil.

š **Poročilo »Vaharice« o sijajnem stanju celjske »Nemške hiše«** je vzbudilo po mestu splošno veselost. Poročilo bi že utegnilo biti sijajno, če bi nemška »šparkasa« odpisala vse ogromen dolg, ki ga ima Nemška hiša deloma pri njej, deloma pri »Vorschussvereinu«. Dosedanji najemnik gostilne Mayerhoffer je tam že »obogatel« zato gre. Njegov naslednik bo neki Štipanek.

š **Radeckijev veteran.** V Rajhenburgu je umrl Radeckijev veteran Franc Godler. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi občinstva iz Rajhenburga in okolice. Godler se je bojeval pod Radeckijem v Italiji. Zanimivo je, da se je Godler rodil istega dne, kakor naš cesar in da je pri krstu dobil ime Franc. Na to je bil tudi vedno ponosen.

š **Cestni rop.** Iz Rogatca se nam poroča: Te dni se je vračal nekega večera posestnik Jože Turnšek v Rogški okolici proti domu. Naenkrat je skočil iz nekega skrivališča ob cesti nek neznanec, ki je bil oborožen z bajonetom. Vrgel se je na Turnška ter ga podrl na tla. Grozil mu je, ako se bo ganil, da ga z bajonetom zabode ter ga izropal. Kot roparskega napadalca so izsledili posestniškega sina Janeza Plementaša iz Radincev. Pri hišni preiskavi so našli tudi bajonet, katerega je Plementaš ukradel v Polji, ko je služil vojske. Oddali so ga sodišču.

š **Smrtna nezgoda.** Iz Trbovelj se nam poroča: Pred kratkim sta se igrala 6letna rudarjeva hči Ivana Remš in 5letni rudarjev sinček Leopold Zalozma z nekim vozičkom, ki je bil pripravljen za transport piva. Otroka sta vozila voziček po neki cesti, ki pelje precej navzdol. Voziček jima je ušel v dir, pri tem pa je sunil deklico s tako silo ob nek zid, da je zadobila smrtne poškodbe in je par dni na to umrla. Dečku se ni ničesar zgodilo.

š **Iz Celja.** V nedeljo dne 26. t. m. nam je urredila »Izobraževalno društvo

v Celju" pri „Belem volu" svojo prvo letošnje predstavo „Sanje". Igro so naši vrli igralci in igralke prav dobro igrali.

Š Ogenj. Na Zgornjem Bregu pri Ptujju je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Klasinca.

Š S strehe je padel pri nekem popravljanju zidar Mat. Zupanc v Gaberju pri Celju.

Š Debelo drevo je zmečkalo k smrti delavca Karla Smrečnika pri žagi Franca Savca pri Slov. Gradcu. Zdrobilo mu je prsni ter ga je pritisnilo ob steno. Zapušča vdovo in nepreskrbljene otroke.

Š Radi krivega pričanja proti lovcem sta bila pred mariborskim okrožnim sodiščem obsojena: Jožef Ornik na 4 meseca, Alojz Robič pa na 2 meseca težke ječe.

Razne stvari.

Ponujal človeško maščobo. V lekarno v Ribarih pri Karlovih Varih je prišel 63letni grobar Jožef Eisenbolt iz nemške vasi Weheditz, ter je ponujal za nakup staro maščobo iz človeških mrličev, ki je bojda najboljšje zdravilo zoper vse bolezni. Grobar je bil aretiran in človeška maščoba je bila uničena. Sedaj je bil grobar od okrožnega sodišča v Hebu obsojen na teden dni težke ječe s postom.

Mesto mrtvecev. Kakor ruski list »Sibirskaja Žizn« poroča, je skoraj celo mesto Omsk sezidano na bivših pokopališčih. Ni v tem mestu skoraj niti pedi zemlje, na kateri bi se ne našle pri kopanju človeške kosti. V mestu je še veliko prostora, na katerem ne stoji nobena hiša, ker po najnovejši ruski postavi se ne sme zidati hiša na kraju, kjer je bilo prej pokopališče.

Miliarder — preprost delavec. Iz Baltimore v novojški list »Tribune« se poroča, da se je v to mesto nedavno pripeljal in znanega miliarderskega kralja Hohenheima, takozvanega »bakrovčevega kralja«. Edmund Hohenheim. Namen njegovega prihoda je, naučiti se navadnega praktičnega dela v baltimorskih »bakreniških zavodih«; zavoljo tega je sklenil nekaj časa biti preprost delavec.

K aretaciji ravnatelj poljske parcelacijske banke. Iz Lvova poročajo: Preiskava proti aretovanima ravnateljema parcelacijske banke Deskurju in Poznanskemu je dognala, da sta oba na številnih menicah ponaredila podpise mnogih kmetov. Likvidacija banke se medtem redno nadaljuje, vendar je gotovo, da ne bodo deležniki banke izgubili samo deležev, temveč, da bodo morali še doplačati. Še predno je vlada prispevala k sanaciji banke 2 milijona, je že sedanji minister za Galicijo Długosz daroval velik znesek v sanacijsko svrhu banke. Parcelacijska banka je bila ustanovljena leta 1899. pod patronanco gališke deželne banke ter se s početka zelo povoljno razvijala. Leta 1905. so pa pričeli Vsepoljaki z gonjo proti banki in vsled sklepa deželnega zbora meseca novembra 1905. se je odvzel banki kredit, s čemur se ji je podkopala eksistencijska možnost. Januarja 1910. je došlo do likvidacije banke, ki se je vršila doslej brez zaprek.

Kako se je nekoč zakasnil cesarjev telesni zdravnik. Nek ogrski list je objavil le dni zanimivo epizodo iz življenja sedanjega cesarjevega telesnega zdravnika, generalnega stabnega zdravnika dr. Jožefa Kerzla. V tem poročilu se pripoveduje, kako je Kerzl pridobil naklonjenost in neomejeno zaupanje vladarja. Ko se je po smrti profesorja Wiederhoferja iskalo za vladarja novega telesnega zdravnika, priporočil je grof Paar nekega vojaškega zdravnika po imenu Kerzl, ki je zdravil grofa in celo otroke nadvojvodinje Valerije večkrat z uspehom. Na predlog grofa Paara je cesar dovolil, da se dotičnik določenega dne ob 10. uri predstavi v avdienci cesarju. Ob omenjeni uri pa je čakal vladar zaman, dr. Kerzl ni prišel. Bilo je že ob 11. uri dopoldne, ko službojoči adjutant naznanil cesarju prihod Kerzla. »Pustite ga vstopiti«, je rekel vladar nevoljen, »jaz mu bom že pokazal!« Dr. Kerzl je stopil v sobo in cesar ga je nagovoril: »Ukazal sem vam priti ob 10. uri. Sedaj nimam več časa za vas!« Istočasno je vladar obrnil zdravniku hrbet s kretinjo, naj odide. Toda Kerzl je obstal pri vratih in odgovoril: »Velikanstvo! V garnizijski bolnišnici sem moral izvesti nujno, nepreložljivo operacijo. Velikanstvo! Šlo je za človeško življenje!« Cesar se je obrnil in vprašal: »In kdo je bolnik, kateremu na ljubo ste se zakasnil?« — »Prostak 73. pešpolka«. Ne da bi spregovoril besedo je cesar stopil k dr. Kerzlu, gledal mu dolgo v oči ter mu krepko stisnil roko — — — Zadeva je bila rešena.

Človeška kri kot zdravilo. Iz Madrida poročajo: V Almeri sta bila dva mazača in pet drugih oseb obožanih, da so umorili nekega mladega dečka, s čegar srčno krvjo so hoteli ozdraviti nekega bolnega kmeta. Oboženci, trije moški in štiri ženske, so bili obsojeni na smrt.

Umor otroka v zaporu. V jetnišnici v Mostu na Češkem je umrl pred dnevi imesečni sinček Elfride Beneš iz Zateca s sumljivimi znaki. Zdravniška preiskava je dognala, da je Beneševa prebodla otroku grlo z iglo. Proti Beneševi, ki mora prestati štiri mesece ječe, so uvedli preiskavo zaradi umora.

Potres. V Freiburgu na Badenskem so včeraj 27. t. m. ponoči po 4. uri čutili po vsem mestu dve sekunde trajajoče potresne sunki.

Častnik poneveril polkovne denarje. V Jaroslavu je računski častnik Fr. Hradil poneveril iz polkovne blagajne 16.000 K in pobegnil.

V visoki starosti se obesil. V Bukarešti se je obesil 119 let stari dvorni knjigotrožec Jožef Monier.

Nevaren požar v gradu grofa Sternberga. Iz Kraljevega gradca poročajo: V gradu grofa Leopolda Sternberga je izbruhnil 27. t. m. požar, ki je uničil več slik. K sreči se je posrečilo požar udušiti, predno se je razširil. V velikem grajskem salonu vise originalne slike čeških kraljev od Ladislava Otoka do Marije Terezije. Kakor znano ima družina Sternberg pravico, da sme pustiti slikati vsakega češkega kralja. Tudi slike pradedov sternberske rodbine, ki segajo do 14. stoletja, so rešili.

Skrivnostni vlom v tajništvo inomoške univerze. Drzen vlom je bil izvršen v univerzo v Inomostu. Vlomilec je vdrl v tajništvo univerze, razbil omare in premetal v njih shranjene akte. Vrtar, ki je čul šum, je vlomilca zalotil v tajništvu. Ta pa je potegnil revolver in grozil vrtarju, ki pa je kljub temu planil nanj. Med obema se je razvil boj, v katerem je vlomilec podlegel. Na klicanje vrtarja prihitela policija je vlomilca, čegar identiteta še ni dognana, aretovala. Brezdvomno je hotel ukrasti gotove akte in pisma.

GOSPODINJSKI TEČAJ V RADOVLJICI.

Deželni odbor kranjski priredi od 28. decembra t. l. do 24. februarja 1912 gospodinjski tečaj v Radovljici. V tečaj se sprejme 24. kmetčkih deklet iz radovljiškega okraja. Pouk je brezplačen, le za hrano se gojenkam zaračuna ona svota, ki odpade pri skupnem kosilu na vsako gojenko (okrog 50 vinarjev na dan). Gojenke se bodo poučevale v kuhanju, šivanju, pranju, živinoreji, perutinarstvu, mlekarstvu, sadjarstvu, vrtnarstvu, zgoleslovju, zdravstvu itd., sploh o vsem, kar potrebuje dobra gospodinja. Prošnja s spričevalom župnega urada je vložiti do 6. decembra t. l. pri Kat. polit. društvu v Radovljici.

* **Cerkvenim pevskim zborom za advent in Božič.** P. Angelik Hribarjeve adventne in božične pesmi za mešani zbor. Izdala in založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Cena partituri K 2-40, glasovom K —60. — V novi izdaji izišla zbirka, je poleg Cecilije v naši cerkvenoglasbeni literaturi edina, ki obsega večje število adventnih in božičnih napevov. Kakor vse Angelikove skladbe, se tudi te odlikujejo po pristrčnomilem značaju, pravem cerkvenem duhu kakor slogu, kakoršen našemu ljudstvu najbolj prija. — Ker se bliža adventni

in božični čas, opozarjamo na te ljubke napeve vse naše cerkvene pevske zборе. Isti jih bodo z veseljem peli tako božične, kakor adventne.

Prisna samo s to znamko — ribičem — kot garancijom — čisto čistim znakom Scott-ovega ravnarja.

Za prezgodnje otroke.

Na prehranitev in razvoj prezgodaj rojenih otrok se mora prav posebno in skrbno paziti. Tukaj se maščuje vsaka napaka in vsaka zamuda. Ravno takim otrokom se izkaže Scott-ova ribjeoljna-emulzija, redno zaužita v primerni množini, kot pravi blagoslov. Razvoj takih prezgodnjih otrok se s

SCOTTovo EMULZIJO

2893

večkrat tako povzra, da se po kratki časi niti po cvetočem obrazu, niti po čvrstem telesnem razvoju in ojačenju kosti nikakor ne razločujejo od drugih otrok. Scott-ova emulzija je popolnoma lahko prebavna in tako prijetno dišeča, da jo celo dojenček brez vsakega obotavljanja zaužije in lahko prebavi.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott«, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. Cena izvirni stek. 2-50 K. — Dobi se po vseh lekarnah.

Vsi, ki radi pijejo čaj, naj poskusijo čajico čaja svetovno znane znamke »U. K.« Teas United Kingdom Tea Company-je, London, ki kupuje čaj neposredno v Indiji in na Kitajskem ter je največja tvrdka te vrste v Evropi. Glavni zastop za Avstro-Ogrsko: Augfeld in Župnik d. z. o. z., Dunaj, VI.1. Glej oglaš!

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Vrednost v 24 urah v mm
29. 9.	zveč.	746-6	5-9	sl. jug	oblačno	
30.	7. zjut.	46-2	5-0	brezveir.	-	0-0
	2. pop.	44-6	6-8	sr. szah	del. jasno	
Srednja večerajšnja temp. 6-0 norm. 0-7						

TRŽNI CENE.

Cene velja o za 50 kg.

Budimpešta. 30. novembra.

Pšenica za april 1912	11-98
Rž za april 1912	10-38
Oves za april 1912	9-89
Koruzna za maj 1912	8-47

Efektiv trdno.

Lepa primerna božična darila.

Izvirni »Viktoria« šivalni stroji

so zelo priporočljivi ter znani kot najboljše za šivilje in krojače.

Vsakizvirni »Viktoria« šivalni stroj ima kroj za prirezanje oblek, da lahko vsaka gospodinja sama izvrši obleke.

Priporočam tudi druge vrste »Singer-jeve« stroje od K 65 — naprej, ki jih imam vedno v zalogi.

Velika izbira »Puch-ovih« in drugih vrst koles imam v zalogi po najnižji ceni.

Umetno vetenje je brezplačno v moji trgovini. Cenili zastoj in poštnine pristi.

FR. ČUDEN v Ljubljani Prešernova ul. 1.

Mesto posebnega obvestila.

Potrji globoke žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma dobri oče, gospod

MARTIN PETELIN

c. kr. gimnazijski profesor v pokoju

danes ob 4. uri zjutraj po dolgotrajni mučni bolezni, večkrat previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 54. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bode v petek, dne 1. decembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Gradišče št. 2. na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi Marijinega Oznanenja. Preblegega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, 30. novembra 1911.

Marija Petelin roj. Šorli, soproga.

Marija, Bogdan, Ana, Paula, Melita, otroci.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

K ljubljanskem gradu!

Solidno blago!

Emil Dobrič, Ljubljana

Prešernova ulica št. 9 poleg glavne pošte.

Povodom bližajočega se Miklavža in božičnih praznikov priporočam svojo vs. stransko bogato založeno trgovino

galanterije, igrač

ter predmetov za darila, srečlove in spomine. Priznana najokusnejša sone (kupi), vaze, slike in drugi predmeti za ozaljšanje domov. 3520

— Zmerne cene! —

3531 Kemični laboratorij Paracelsus Sternberg, Morava

ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Musgráve-jeve izvirne irske trajno grelne peči, štedilnike, ognjišča za velike kuhinje za vzidavanje kakor tudi njih posamezne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železnino

ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA. 3433

Kupi se takoj

3540

hiša z vrtom

(eventuelno vila)

blizu dolenskega ali južnega kolodvora ali sploh blizu električne železnice. Natančne ponudbe do 4. dec. na upravištvu »Slovenca« pod naslovom J. M.

3 konje

za jahanje in vprego, dalje

in druge

stvari

proda lastnik A. HAUPTMANN

Ljubljana, Sv. Petra cesta 43.

Golsa

se da odstraniti brez joda s sredstvom, ki je je izumil ozdravljeneec, četudi so bila brez uspeha vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vpslatvi 20 vin. v znamkah naš prospekt

Napadalec Nikolaj Njeguš pred sodiščem.

Naval k razpravi pred dunajskim porotnim sodiščem ni bil tako velik, kot se je pričakovalo. Razpravi prisostvujeta dva tolmača in dva topničarska stotnika kot izvedenca v streljanju. Njeguš ni kazal niti najmanjše razburjenosti.

Na vprašanje predsednikovo, ali je to storil, kar trdi obtožnica, je odgovoril po kratkem obotavljanju z »da«. Istotako tudi na vprašanje, ali je vse to tudi hotel storiti.

Na vprašanja o podbinskih razmerah, je odgovarjal, da je njegov pokojni oče prihajal vedno pijan domov, ter so morali otroci ob takih prilikah stati v »pozoru« po vojaško in so imeli velik strah pred njim. Nadalje je pripovedoval, kako je njegov oče dostikrat v gostilnah streljal na krožnike in kozarce, da so se drugi gostje poskrili pod mizami. Dokler pa je oče živel, je bil priden. Ko pa je umrl, ni pohajal več vsak dan v šolo ter se je slabo učil. Varuh se zanj ni brigal, mati pa ga ni mogla naučiti, imeti strah pred njo.

V nadaljnjem zaslišanju je izpovedal, kako je postal socialni demokrat. Kot vojak je čul o Tolstoju in si kupil neko njegovo knjigo, ki jo je bral v vojašnici. Knjiga ga je zelo razburila, dobil je strah pred smrtjo in knjigo takoj odložil. Šel je nato v kavarno ter bral nek socialističen časopis. Bral je, da se je v Splitu vršil pretep s socialnimi demokrati, da je bil eden ranjen in to ga je zopet razburilo. Par dni nato je bila v Šibeniku neka demonstracija, prirejena od strani dijakov in socialnih demokratov. Naenkrat je čul Njeguš klicati: »Doli s socialnimi demokrati! Zivela Velika Hrvatska!« Pri teh klicih se pa ni mogel več zdržati.

O tej stvari se je nadalje razvilo sledeče:

Predsednik: Četudi ste takrat zelo malo vedeli o socializmu, ste demonstrirali, ker vas je dražilo, da se na drugi strani tudi demonstrira in zaradi tega ste proti demonstrirali. Posledica te protidemonstracije je bil 21-dnevni zapor. Ali ste se zavedali, da ste to kazni zaslužili.

Obtoženec: Da.

Predsednik: Še vedno nisimo pri tem, da ste postali po svojem prepričanju socialni demokrat. Rad bi vedel, kako ste postali prepričan socialni demokrat.

Obtoženec: Po tem zaporu sem si kupil druge knjige in študiral, kako nepravilno se vse vrši v šibeniškem občinskem uradu. Mislim sem, da je socialna demokracija najboljše zame.

Predsednik: Vi ste si stvar sami prilastili. Prišli ste potom čtiva in drugih stvari do tega in vas niso drugi pripravili do tega mnenja?

Obtoženec: Nisem pohajal v gostilno, temveč v kavarno, potem v knjižnico ter sem čital.

Predsednik: Ali ste takrat že pričeli govoriti z drugimi ljudmi o tej stvari?

Obtoženec: Ne.

Predsednik: Ali ste poizkušali svoje tovariše in druge vojake pripraviti do vašega mnenja?

Obtoženec: Ne.

Predsednik: Ali ste se pridružili mizarjem?

Obtoženec: Bil sem sam.

Predsednik: Toda v kavarni ste vendar prišli skupaj s socialisti?

Obtoženec: Včasih s socialnimi demokrati, včasih z drugimi.

V nadaljnjem zaslišanju je izpovedal Njeguš, da mu usodnega dne v zbornici Paulin ni pokazal Hochenburgerja. Tudi ni prišel zato na Dunaj, ker je čul o draginjskih demonstracijah. Nadalje izpove, da je čul, da so v parlamentu poslanci, ki se puste prodati. Te si je hotel ogledati. Videl in čul je govoriti dr. Adlerja. O tem, kar ni razumel, je povprašal Paulina. Ta ga je tudi poklical na drug prostor, kjer bi bolje videl. Od tam je videl justičnega ministra, kako se je smejal. Čul je nekoga reči: »Ta človek se smeji!« in mislil si je, da ni prav, da se smeji in da se ne bo več dolgo smejal, na kar je streljal. Razburil se je šele tedaj, ko se je minister smejal in so bili ljudje zaradi tega ogorčeni ter je zaklical nek poslanec »fuj«. Izpove, da v trenutku, ko je streljal, ni mislil na to, da bi ministra ubil. Ko je streljal, je zaklical dvakrat: »Živel socializem!« Na vprašanje, zakaj je takoj zagrabil za revolver, ko je videl smejati se ministra, je zmašal molče z rameni.

V včerajšnji popoldanski razpravi so zaslišali najprej vojaške priče o obnašanju Njeguša v aktivni vojaški službi. Nek nadporočnik je izjavil, da je bilo v njegovi stotniji splošno razširjeno mnenje, da je Njeguš včasih malo nenormalen in da se ga ne more smatrati kot odgovornega za vsak njegov čin.

Zasebni uradnik Dorbis iz Šibenika je izpovedal, da je Njeguš v svoji mladosti že kazal znake abnormalnosti. Pozneje je bil obtoženec prepričan socialni demokrat. Ako se mu ob priliki ni posrečilo, kakega političnega nasprotnika prepričati o pravilnosti svojih naziranj, si je vzel to tako k srcu, da je zapustil Šibenik takoj za par dni. Nekoč je priča pisal obtožencu, naj izkupljeni denar za prodane socialnodemokratske brošure pošlje na socialnodemokratski strankini organ. Obtoženec pa je odgovoril, da je denar za pravil. Izkazalo pa se je, da obtoženec od sodrugov sploh nobenega denarja ni dobil in je po nepotrebnem sebe obdolžil. Na vprašanje zagovornika je priča izpovedal tudi o sestavi organizacije socialnodemokratske stranke v Dalmaciji. Vsa organizacija sloni pravzaprav na ramenih dveh do treh oseb. Eden izmed teh je bil Njeguš, ki se je tudi v materielnem oziru žrtvoval za stranko. Socializem mu je bil življenjski namen. Ako se je v pričo njegova govorilo proti socializmu, se je odstranil. Če pa tega ni mogel, je izgubil oblast nad seboj. Nekoč so ga morali med vožnjo v železniškem vlaku s silo zadržati, da ni planil na nekega političnega nasprotnika.

Naslednja priča, obtoženčeva mati, je izpovedala o družinskih razmerah. Stopila je v zakon v 16. letu starosti in imela v tem zakonu 15 otrok. Ko je prišel obtoženec na svet, je bolehal njen mož na neki venerični bolezni.

Obtoženčev brat, Peter Njeguš, je izpovedal, da je oče, kadar je bil pijan, pretpeal vse otroke, zlasti pa obtoženca, ker je bil najživahnejši.

Razprava se je po zaslišanju nekaterih manj važnih prič preložila na danes, in sta se v današnji dopoldanski razpravi zaslišala ministra dr. Hochenburger in grof Stürgkh ter glavna priča Paulin.

: Naročate „Slovenca“ :

na/boljše kakovosti zdrav in brezhiben, debeli ter srednje debelosti, vedna zaloga, oddaja v vsaki minuti 200 kg dalje tudi cele vagonne po prav solidni nizki ceni. Točna postrežba.

3087

Krompir

== Trdke Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič v Ljubljani, Marije Terezije cesta. ==

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ŠT. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

Beton
Železobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
Izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzete zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarnice
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
Inženirjev
na željo

3559

Kraljeva angleška
dvorna čajna znamka.

3565

„U. K.“ TEAS

UNITED KINGDOM
TEA COMPANY LONDON

je
najboljši
čaj sveta!

Dobiva se v vseh
boljših trgovinah s
čajem.

Tvrška F. M. Smitt, Ljubljana

Pred Škofijo šte. 2

priporoča svojo bogato zalogo igrač
in galanterijskega blaga, kakor tudi
vse potrebščine za kajenje in poto-
vanje.

Krasna, pripravna darila za miklavza, božič, novo leto.

Konfekcija

A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg 3

**priporoča svoje solidne
izdelke moških in deških
oblačil.**

Nizke cene!

Strogo solidna postrežba!

Naš patent.
**velurni
lijak**

vzbuja veliko
pozornost.

Vsak star
lijak se lahko
velurtrira.

Velurni lijaki
se dobijo samo
pri nas.

Ali se zanimate za

GRAMOFONSKÉ

aparate

plošče igle?

Naša izbira je brez konkurence

C. Janaushek & Cie.

Družba z o. z.

Dunaj, I. Kärntnerstr. 10.

Izbira in pošiljanje vzorcev
Vam je
na razpolago.

Stari aparati
se zamenjajo.

Popravila.

Pokaže se, ne
da bi se sililo
k nakupu.

Popisi in cenik
št. 32 zastoj
in poštne
prosto.

Občinske volitve v celjski okolici.

Celje, 29. novembra.

Boj za slovenski značaj celjske okoliške občine je končan. Slovenski okoliščani so zopet pokazali, da ne marajo v svoji občini gospodarstva raznih pri-vandranih celjskih Nemcev in nemškutarjev. V tretjem razredu so Slovenci zmagali brez vsakega boja. Nemci v tem razredu niso niti postavili svojih protikandidatov, ker so lani v tem razredu tako grdo pogoreli. Slovenci so dobili okrog 480 glasov. Z vsa silo pa so se Nemci vrgli na II. in I. razred. Tukaj je celjska nemškutarija poslala agitirant vse svoje moči. V drugem razredu so Nemci dobili polovico glasov od raznih slovenskih izdajic, ki so se prodali Nemcem za toaiono ugodnost. Svojih, res pravih nemških glasov Nemci ne spravijo skupaj niti 20. S črnimi črkami ostanejo zapisana imena raznih Zagodetov, Hrenov, Kokošinekov in drugih, ki so opljuvali slovensko zastavo celjskih okoliških Slovencev.

Za prvi razred se Slovenci niso resno vrgli v boj. Tukaj bi bil ves čas in napor zastoj, kajti pri sedanjih davčnih razmerah, po katerih so bili zadnji volilni imeniki sestavljeni, se je takoj razvidelo razmerje 19 nemških proti 10 slovenskim glasovom. Tudi v I. razredu so Nemci nalovili glasove raznih slovenskih omahljivcev, bojazljivcev in izdajalcev slovenstva. Svojih glasov ne spravijo skupaj niti četrtino. Zmagali smo sicer v okolici. To pa nas ne sme zazibati v sladko brezskrbno spanje.

Te volitve so nas poučile, da smo čisto zanemarjali, kar se nam je zdelo malenkostno, ki pa je bilo za Nemce velike važnosti. Naše slovenske občinske odbornike opozarjamo, da bodo gledali svojim nemškim »soodbornikom« na prste, da se bo pri občinskih sejah razpravljalo vedno le v slovenskem jeziku. Če Vas nemški »soodborniki« ne bodo razumeli, pa se naj gredo slovenščine učiti. Tudi slovensko okoliško občino opozarjamo, da ostane vse uradovanje, vse tiskovine, kakor dosedaj v slovenskem jeziku. Naša občina je bila in ostane slovenska! Dasiravno so nam zdaj Nemci iztrgali I. razred, vendar upamo, da jih z vztrajnim delom pri prihodnjih občinskih volitvah spravimo iz občinskega zastopa. Če se je dalo na nemški strani pridobiti kar štiri glasove za prvi razred, zakaj bi se to ne dalo narediti tudi marsikje na slovenski strani? Torej še enkrat: Na vztrajno delo za blagor naše okoliške občine in njenega prebivalstva, da zmagamo pri prihodnjih volitvah častnejše, kakor smo sedaj! C.

Izpred porotnega sodišča v Novem Mestu.

Sin ubil mater. Dne 28. t. m. se je vršila pri porotnem sodišču v Novem mestu porotna razprava proti Ignacu Lindiču, samskemu posestniku na Prelazu pri Beli cerkvi radi hudodelstva št. 3959.

3552

Šolska zgradba.

Za zgradbo novega šolskega poslopja v Velikem Ubelskem, občina Hrenovice, politični okraj Postojna, na 32.276 K 15 v proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, zapečatenе in s kolekom za 1 K kolekovane ponudbe z napovedbo popusta ali odplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 7. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne

pri podpisnem okrajnem šolskem svetu, in sicer moraju te ponudbe obsegati vsa dela skupaj, zapečateni zavitek pa imeti nadpis: „Ponudba za prevzetje zgradbe novega šolskega poslopja v Vel. Ubelskem.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni. Razven tega je dodati kot vadij še 5 % troškov onih del, na katere se ponudba glasi, v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Podpisani okrajni šolski svet pa si izrecno pridržuje pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti proračun in stavbeni pogoji so na vpogled pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Postojni (stavbeni oddelek) med navadnimi uradnimi urami.

C. kr. okrajni šolski svet.

V Postojni, dne 26. novembra 1911.

„DIE ZEIT“, zelo razširjen dunajski list, piše v št. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. novembra 1910, na strani 10 pod naslovom: **Narodnogospodarska revija „Časa“**. Dalje: **„NAŠ OTROK“** časopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, št. 2, koncem maja 1907. — Potem: **„NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA“** Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910, št. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja **„SLADIN“** ali dr. pl. Trnkóczy-ja **„SLADNI ČAJ“** 1 zavojček z 1/2 kg samo 30 vin. Na tisoče otrok ga zavživa z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani **lekarna Trnkóczy**, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VII., Josefstadterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. **Razpošiljanje po pošti.** — Mastin za živinorejce. — Drogiljske cene. — Prva največja eksportna trdka. — Telefon št. 190.

3481

Skrbna gospodinja manjša draginjske izdatke s spretno uporabo živil.

Popolna izraba živil je ob času vseobče draginje naravnost življenska potreba.

Kuhinja zahteva od nas največ izdatkov, zato bodi tudi naša prva skrb, da **vpeljemo v kuhinjo vzorno gospodinjstvo**. Kuhati mora znati ne samo vsaka kuharica, ki si s tem služi svoj kruh, temveč tudi vsaka gospodinja.

Spretna kuharica pripravi s skromnimi sredstvi okusnejša jedila, nego slaba gospodinja z najdražjimi pripomočki.

Skrbni starši pošiljajo svoje hčere v mesta, da se priuče kuhanju; ker pa nima vsako dekle petičnih staršev, si mora na drug način prisvojiti kuhinjsko umetnost.

Temu namenu bo najbolje služila nova knjiga:

Magdalene Pleiweisove

Slovenska kuharica.

Sesti natis

izpopolnila in predelala

S. M. Felicita Kalinšek

šolska sestra in učiteljica na „Gospodinjški šoli“ v Ljubljani.

Knjiga je že od davnega časa vdomačena pri naših kuharicah kot zanesljiva vodnica v kuhinjskih poslih. Nova, šesta izdaja te knjige pa prejšni ni več podobna, ker je vsa prenovljena, izboljšana in izpopolnjena. V knjigi je vsa kuhinjska umetnost docela izčrpana, kajti v nji najdeš najpriprostejšo kmetsko do najfinejše gosposke jedi.

Ne le začetnica, tudi dobra in izkušena kuharica se bo z njeno pomočjo povzpela do viška kuhinjske umetnosti.

Kuharica, ki se bo ravnala po njenih navsvetih, bo znala vsako stvar dobro porabiti in bo z malimi stroški huhala dobro in okusno.

„Slovenska kuharica“ bo ustrezala vsem dejanskim potrebam in si jo bo omislila vsaka zavedna in ukaželjna slovenska kuharica in gospodinja.

Knjiga je izšla v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki ima 18 krasnih, večbarvnih tabel in mnogo slik med besedilom, stane broš. K 5-20, vez. K 6—, po pošti 30 v več.

Okrajšana izdaja brez slik in prikrojena za vsakdanje razmere, stane broš. K 3—, vez. K 3-60, po pošti 30 vin. več.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.